

Etap wojewódzki
Propozycje rozwiązań i punktacja

Część I
Zadania rachunkowe (0 – 39 pkt)

Zad. 1 (0-5 pkt)

Punktacja:

1pkt. – za zastosowanie pojęcia okresu połowicznego rozpadu

x – początkowa ilość radonu-222

0,5x – ilość po 4 dniach

2 pkt.- obliczenie ilości izotopu, która pozostała po rozpadzie po 288 godzinach (12 dni)

$$x \xrightarrow{4 \text{ dni}} 0,5x \xrightarrow{4 \text{ dni}} 0,25x \xrightarrow{4 \text{ dni}} 0,125x$$

2 pkt. – obliczenie procentowej ilości radonu-222, jaka uległa rozpadowi

$$x - 0,125x = 0,875x$$
$$x - 100\%$$

$$0,875x - z$$
$$0,875x \cdot 100\%$$

$$z = \frac{\quad}{x} = \underline{87,5\%}$$

Zad.2 (0 - 6pkt)

Punktacja:

a) 2 pkt. – obliczenie masy 3 moli kwasu

$$\text{masa 10 moli H}_2\text{O: } 10\text{mole} \cdot 18 \text{ g/mol} = 180\text{g}$$

$$180\text{g wody} - 50\%$$

$$x \text{ kwasu} - 50\%$$

$$x = 180\text{g}$$

1 pkt.- obliczenie masy molowej kwasu - $180\text{g} : 3 = \underline{60\text{g/mol}}$

b) 1 pkt. – zapisanie wzoru kwasu $\text{C}_n\text{H}_{2n+1}\text{COOH}$

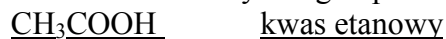
1 pkt. – zapisanie działania na obliczenie masy molowej kwasu

$$n \cdot 12\text{g/mol} + (2n+1) \cdot 1\text{g/mol} + 12\text{g/mol} + 2 \cdot 16\text{g/mol} + 1\text{g/mol} = 14n + 46$$

$$14n + 46 = 60\text{g/mol}$$

$$n = 1$$

1 pkt. – zapisanie wzoru sumarycznego i podanie nazwy systematycznej

Uczeń może to zadanie rozwiązać w sposób przedstawiony poniżej, nie pisząc wzoru ogólnego.

$$M_{\text{RCOOH}} = x$$
$$\frac{3x - 50\%}{(3x + 180) - 100\%}$$
$$x = 60$$

$$M_{\text{RCOOH}} = M_{\text{R}} + M_{\text{COOH}}$$

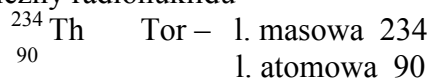
$$M_{\text{R}} + 45 = 60$$

$$M_{\text{R}} = 15 \text{ czyli R to } \text{--- CH}_3$$

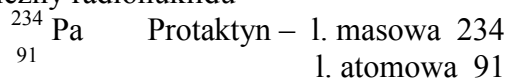
Zad.3 (0 – 4pkt)

Punktacja:

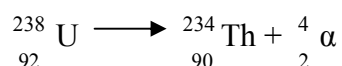
1 pkt. – za nazwę i zapis symboliczny radionuklidu

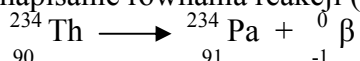
1 pkt. – za nazwę i zapis symboliczny radionuklidu

1 pkt. – za napisanie równania reakcji (1)

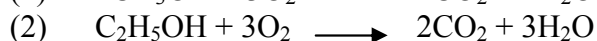
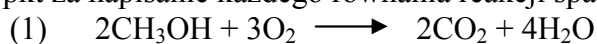

1 pkt. – za napisanie równania reakcji (2)

Zad. 4 (0-8pkt)

Punktacja:

2pkt – po 1 pkt za napisanie każdego równania reakcji spalania:

1pkt – za określenie niewiadomych

x – liczba moli metanolu

y – liczba moli etanolu

1p – za określenie ilości moli CO₂ i H₂O otrzymanych z reakcji (1)x – ilość moli CO₂   2x – ilość moli H₂O1p – za określenie ilości moli CO₂ i H₂O otrzymanych z reakcji (2)2y – ilość moli CO₂   3y – ilość moli H₂O

1p – za ułożenie układu równań

$$x + 2y = 8$$

$$2x + 3y = 13$$

1p – za rozwiązanie układu równań

$$\underline{x = 2, y = 3}$$

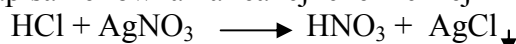
1p – za podanie stosunku liczby moli metanolu do liczby moli etanolu

$$\underline{2/3}$$

Zad.5 (0 - 4pkt)

Punktacja:

1p – za napisanie równania reakcji chemicznej

2p – za obliczenie ilości moli kwasu solnego, którą należy dodać do wodnego roztworu AgNO₃

$$1 \text{ mol HCl} - 143,5 \text{ g AgCl}$$

$$x - 28,7 \text{ g AgCl}$$

$$x = 0,2 \text{ mola}$$

1p – za obliczenie objętości roztworu kwasu

$$0,5 \text{ mola} - 1 \text{ dm}^3$$

$$0,2 \text{ mole} - x$$

$$x = \underline{0,4 \text{ dm}^3}$$

Zad.6 (0 - 6 pkt)

Punktacja:

$$\begin{array}{l} 2 \text{ pkt za obliczenie ilości moli } \text{NH}_3 \text{ i } \text{O}_2 \\ 4 \text{ mole } \text{NH}_3 \text{ i } 3 \text{ mole } \text{O}_2 \quad 7 \text{ moli mieszanina} \\ 1 \text{ mol} \quad - \quad 22,4 \text{ dm}^3 \\ 7 \text{ moli} \quad - \quad x \\ x = 156,8 \text{ dm}^3 \text{ mieszaniny} \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 7 \text{ moli} \quad - \quad 156,8 \text{ dm}^3 \\ x \quad - \quad 15,68 \text{ dm}^3 \\ x = 0,7 \text{ mola mieszaniny} \\ 0,4 \text{ mola } \text{NH}_3 \text{ i } 0,3 \text{ mola } \text{O}_2 \end{array}$$

A.1 pkt za obliczenie ilości **cząsteczek** NH_3

$$\begin{array}{l} 1 \text{ mol} \quad - \quad 6,02 \cdot 10^{23} \text{ cząsteczek} \\ 0,4 \text{ mola} \quad - \quad x \\ x = \underline{2,4 \cdot 10^{23}} \text{ cząsteczek } \text{NH}_3 \end{array}$$

1 pkt za obliczenie ilości $\text{dm}^3 \text{O}_2$ (w.n.)

$$\begin{array}{l} 1 \text{ mol} \quad - \quad 22,4 \text{ dm}^3 \\ 0,3 \text{ mola} \quad - \quad x \\ x = \underline{6,72 \text{ dm}^3 \text{O}_2} \end{array}$$

B.1 pkt za obliczenie ilości **moli** NH_3 (w.n.),

$$\begin{array}{l} 4 \text{ mole } \text{NH}_3 \quad - \quad 108 \text{ g H}_2\text{O} \\ x \quad - \quad 216 \text{ g H}_2\text{O} \\ x = \underline{8 \text{ moli } \text{NH}_3} \end{array}$$

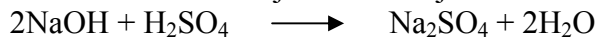
1 pkt za obliczenie masy N_2 .

$$\begin{array}{l} 56 \text{ g } \text{N}_2 \quad - \quad 108 \text{ g H}_2\text{O} \\ x \quad - \quad 216 \text{ g H}_2\text{O} \\ x = \underline{112 \text{ g } \text{N}_2} \end{array}$$

Zad.7 (0-6 pkt)

Punktacja:

1p – za napisanie równania reakcji chemicznej

1 pkt - za obliczenie masy roztworu kwasu siarkowego(VI) z wykorzystaniem gęstości

$$\begin{array}{l} 1 \text{ cm}^3 \quad - \quad 1,5 \text{ g} \\ 400 \text{ cm}^3 \quad - \quad x \end{array}$$

$$x = 600 \text{ g H}_2\text{SO}_4 \text{ 60\%}$$

1 pkt - za obliczenie ilości czystego H₂SO₄ 360g

100g r-r - 60g H₂SO₄

600g r-r - x

$$x = \underline{360\text{g czystego H}_2\text{SO}_4}$$

1 pkt - za obliczenie stężenia molowego H₂SO₄ 9,18mol/dm³

98g H₂SO₄ - 1 mol

360g - x

$$X = 3,67 \text{ mola}$$

400cm³ - 3,67 mola

1000cm³ - x

$$x = \underline{9,18\text{mola/dm}^3}$$

1 pkt - za obliczenie ilości g NaOH

80g NaOH - 98g H₂SO₄

x - 360g H₂SO₄

$$x = 293,88\text{g NaOH}$$

1 pkt - za obliczenie stężenia molowego NaOH 7,35mol/dm³

40g NaOH - 1 mol

293,88g - x

$$\underline{x = 7,35 \text{ mola NaOH}}$$

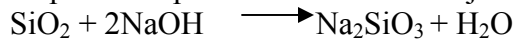
Część II

Zadania problemowo-laboratoryjne (0 – 21 pkt)

Zad. 8 (0 - 3pkt)

Punktacja:

1) 2 pkt. za napisanie równania reakcji

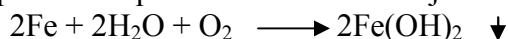

2) 1 pkt. za określenie właściwości
charakter kwasowy

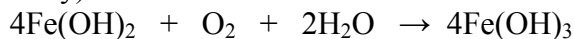
Zad. 9 (0 - 5pkt)

Punktacja:

1) 2pkt – za napisanie równania reakcji chemicznej 1)

1pkt za napisanie równania reakcji chemicznej 2) (jeżeli bez współczynników, to też zaliczamy)

2) 2p – za 2 metody

Stosowanie odpowiednich powłok ochronnych, tj. powlekanie metalu cienką warstwą cynku, chromu, niklu (cynkowanie, chromowanie, niklowanie) lub pokrywanie farbą, lakierem, emalią. Uzyskanie odpowiednich stopów odpornych na korozję, np. dzięki wprowadzeniu do stali chromu, manganu i niklu otrzymuje się tzw. stal nierdzewną.

Osłabienie agresywności środowiska.

Zad.10 (0 – 8pkt)

Punktacja:

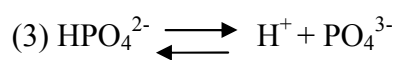
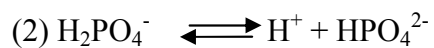
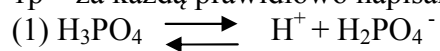
1pkt. – za każdą wypełnioną prawidłowo lukę

Doświadczenie	Obserwacje	Wnioski (zidentyfikowana substancja)
<p>HNO₃</p> <p>Np. ser biały → (produkt spożywczy)</p>	Substancja zabarwia się na kolor żółty	Białko
<p>Płyn Lugola (roztwór jodiny)</p> <p>Np. ziemniak → (produkt spożywczy)</p>	Substancja zabarwia się na kolor niebieskofioletowy	Skrobia
<p>Woda bromowa</p> <p>Np. oliwa → (produkt spożywczy)</p>	Woda bromowa ulega odbarwieniu	Tłuszcz nienasycony – oleinian glicerolu
<p>np. miód (produkt spożywczy)</p> <p>CuSO₄, NaOH → X</p>	Podczas ogrzewania mieszanina w probówce zmienia zabarwienie z niebieskiej na ceglastoczerwoną	Glukoza

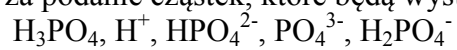
Zad.11 (0 - 5pkt)

Punktacja:

1p – za każdą prawidłowo napisaną reakcję

2p – za podanie cząstek, które będą występować w wodnym roztworze (5 lub 4)

Ew. 1 pkt za 3 cząstki